

Bolibar: Amerikako askatzailea

Notimes, 1978-09: 1-2.

Ba da hogeitamar urte Salcedo-Bastardo jauna ezagutzen dutala.

Ni Venezuela-ra heldu eta laster hasi nintzen orduan oso gazte zen gizon honen lanak egunkarietan irakurtzen; Sozial Zientziak irakasten hasi berria zen, eta Asociación Venezolana de Escritores-eko idazkari orokorra.

Eta urte batzu barru, 1954an, Elite astekarirako elkarrizketa bat egin nuenean, gain nagusi bat zuen buruan: Bolibar.

Hego-Amerikako Unibertsitate guzien lehenengo batzar orokorra Santiago de Chilen egia berria zenez, ba nekien han entzun zen ahots gazteena Salcedo-Bastardo-rena izan zela, ordurako Caracas-eko Universidad Santa Maria-ko errektore baizen: hogei ta zortzi urte bete berriak. Eta une gazte hartan, zera proposatu zuen ausarki: Amerikako Unibertsitate guzietan, "Azkatzailearen Pentsamendu Soziala"-ren katedra bat sortzea. Lehenengo exenplua, Universidad Central de Venezuela-k eman zuen Caracas-en, eta, noski, Salcedo-Bastardo bera izan zen hautatua gai hau irakasteko.

Eta idatzia dauka ordurako gai hontaz hirurogei kapitulu dituen bere lehenengo liburua.

Oiek dira Bolibar-en pentsamenduaz Salcedo-Bastardok garai hartan dituen asmo nagusiak; 1. Bolbiar-en pentsamenduak bizirik, zutik, dirau. 2. Hau osorik hartu behar da, gaur gure artean Sabino Arana Goiri-rena hartu behar den bezala, eta ez asmo, agiri edo idazlan baten edo bestean bakarrik finkaturik. 3. Hark hasitako bidea, gaur ibiliaz luzatzen eta sakontzen jarri behar dugu; garai hartan, elkarrizketa hau egin nionekoan, Jose Antonio Aguirre, gure Lehendakariak, Caracas-en esan bezala (eta nik orduko elkarrizketa hartan aitatu nuen hau) "Bolibar-en errota oraindik *askatasun guzien* ogia egiteko garia ehotzen ari da gaur bertan ere".

Salcedo-Bastardo lehenengo Sozial Zientziaren irakasle izandu zuen Francisco Alfonso Ravard-i behin, klase amaieran, entzun ziona du beti gogoan: "Itzaropena bat dut esan zuen - zuetatik norbait izango dela noizpait Askatzailearen asmo osoa aztertu eta erakusten jarriko dena, Bolibar-ek pentsatzen zuena eta egin zuenak gaur ere gure artean lan egin dezan.

Geroztik, azken hogeitamar urte hoietan, izan ditu postuak, Venezuelen eta atzerrian; egin ditu ikerketak.

Eta idatzi ditu liburua: garrantzi gehien dutenak, Bolibar-i eskeiniak: *Visión y revisión de Bolívar* (1957) –hamar edizio–; *El pensamiento político del Libertador* (1967); eta beste liburu batzu idatzi eta gero, oraingo hau: *Bolívar, un continente y un destino*, guk Euzkadi-rako; *Bolibar: Amerikako Askatzailea* jarriaz itzuli duguna. Liburu hau, Organización de Estados Americanos-ek, OEA-k, antolatutako sariketan lehenengoa irabazi, eta arrezkero prantzesera eta ingelesera itzulia izan dena.

Eta orain, baita euskarara ere.

Politika aldetik, berriz, Senatore izana da (1959-61). Embajadore, Ecuador, Brasil, eta Frantzia oraintsu arte. Instituto Nacional de Cultura y Bellas Artes-eko lehendakaria izana da. "Simón Bolívar" eta "Simón Rodríguez", Caracas-eko bi Unibertzitate berriak, eratzeko hautatua izan da. Orain dela sei urte ezker, 1972-an, Academia Nacional de la Historia-ko Akademiakide Osoa da.

Une hontan, Venezuela'ko Kultura-Ministroa.

Gure herrira liburu honen aurkezpena egiteko etortzeak ohore handia egiten dio Euzkadi-ri.

Nik garai hartan, orain dela hogeitairu urte, astean-astean elkarrizketa bat egin ohi nien hoietako bat (Carlos Morales, Lola Fuenmayor, Franz Conde Jahn, Lucila Palacios, Juan de Guruceaga, Raimundo Antonio Villegas Polanco, Armando Reveron, Hdo. Ginés, Joel Valencia Parpacén, Raúl Santana, Eduardo Arroyo Lameda, Dr. Obdulio Alvarez, Alfredo Armas Alfonzo, Elisa Mrgarita Layrisse eta Francisco Tamayo tarteko) José Luís Salcedo-Bastardo izan zen esan berri dutan bezala, eta elkarrizketa hau amaitzerakoan erabili nituen hitz berekin bukatu nahi nuke gaurko hitzaurre hau: "Es uno de los hombres de profunda simpatía humana, de ancha comprensión, que uno encuentra de largo en su camino".

Euskaraz esandu:

"Gure bidean noizpeinka baizik arkitzen ez dugun gizak zabal eta begikotasun sakonez ornitutako hoietako bat da".